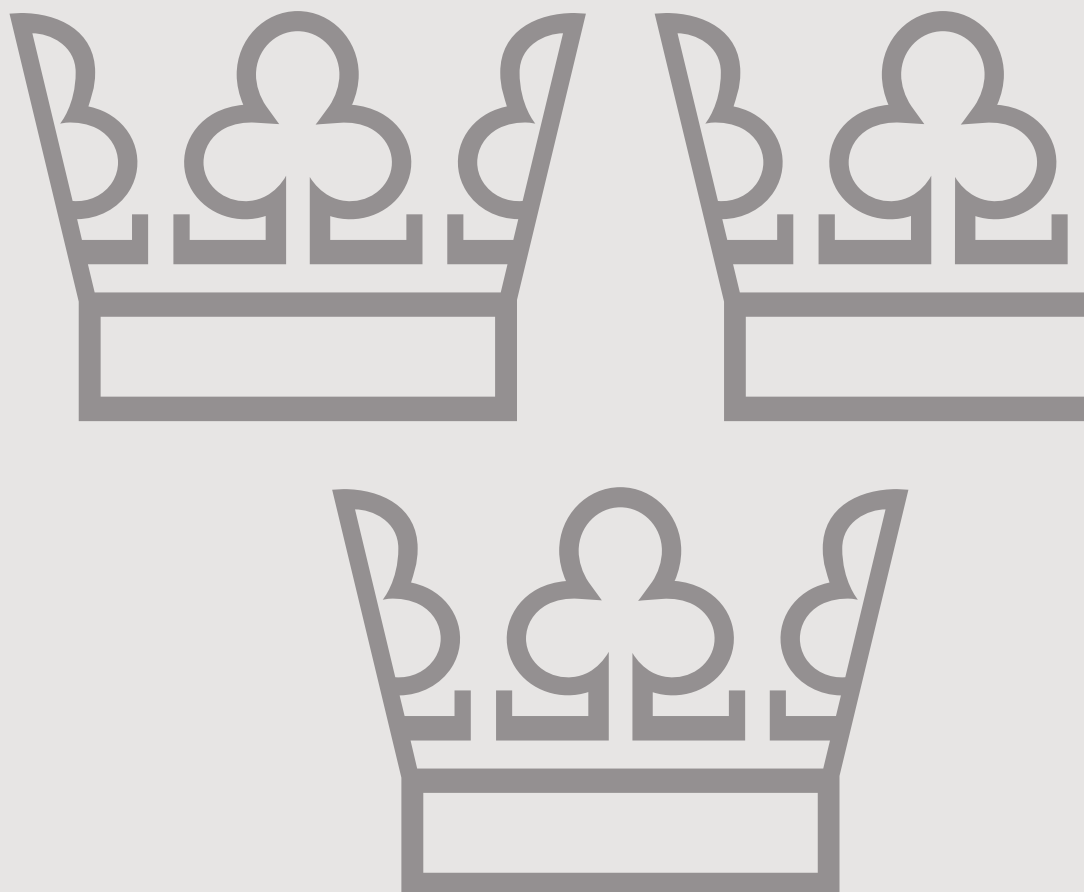

Vägledning om värderingsförmåga

Förväntningar på institutens kapacitet och beredskap för
resolutionsvärderingar

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Avgränsningar	5
3.	Förväntningar på institutens kapacitet och beredskap för resolutionsvärderingar.....	6
3.1	Interna modeller.....	6
3.2	Data och information.....	7
3.3	Intern styrning och dokumentation.....	9
3.4	Självutvärderingar och tester	10
	Bilaga 1: Resolutionsvärderingar	12
1.1	Värdering inför beslut om resolution (värdering 1).....	13
1.2	Värdering inför beslut om resolutionsåtgärder (värdering 2).....	13
1.3	Värdering efter vidtagande av resolutionsåtgärder (värdering 3).....	14
	Bilaga 2: Interna modeller	15
2.1	Interna rapporteringsmodeller.....	15
2.2	Interna värderingsmodeller	17
2.2.1	Interna värderingsmodeller för värdering av låneportföljer.....	18
	Bilaga 3: Data- och informationsförteckning (separat Excelbilaga)	

1. Inledning

Enligt 7 kap. lagen (2015:1016) om resolution (*LOR*) ska värderingar göras i samband med resolution (*resolutionsvärderingar*). Resolutionsvärderingarna ska ligga till grund för Riksgäldens beslut om resolution och resolutionsåtgärder, och bedömningen av om det ekonomiska utfallet för ägare, borgenärer och insättningsgarantisystemet skulle ha blivit bättre vid konkurs eller likvidation. Av kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/345¹ (*DF 2018/345*) framgår det att besluten om resolution och resolutionsåtgärder ska grundas på två olika värderingar. Tillsammans med den värdering som ska göras efter det att resolutionsåtgärder har vidtagits, enligt 7 kap. 10 § LOR, är det totalt tre värderingar som ska göras i samband med resolution. Värderingarna ska utföras av en person (*värderare*) som har en oberoende ställning till myndigheter och institutet som ska värderas. Värderingarna beskrivs närmare i bilaga 1.

För att Riksgälden ska kunna fatta välgrundade beslut i resolutionsfrågor behöver värderingarna vara robusta och kunna tas fram skyndsamt. Med robusthet avses att värderingarna är av sådan kvalitet att Riksgäldens beslut inte hade varit väsentligt annorlunda om mer tid varit tillgänglig för värderaren att utföra värderingarna. Det förutsätter att värderaren får tillgång till all data och information som krävs för utförandet, att all data och information är fullständig och av hög kvalitet, och att all data och information tillhandahålls inom rimlig tid. En stor del av den data och information som en värderare behöver kommer institutet att behöva tillhandahålla.

När Riksgälden upprättar en resolutions- eller koncernresolutionsplan ska myndigheten enligt 3 kap. 10-11 §§ LOR pröva möjligheten till resolution (*resolutionsbarhetsbedömning*). Enligt artikel 29 i den delegerade förordningen (EU) 2016/1075² ska Riksgälden i sin resolutionsbarhetsbedömning bland annat beakta institutets eller koncernens förmåga att tillhandahålla information för värderingar.

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/345 av den 14 november 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU vad gäller tekniska tillsynsstandarder som specificerar kriterierna för metoden för att bedöma värdet av institutets eller enheters tillgångar och skulder.

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1075 av den 23 mars 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU med avseende på tekniska standarder för tillsyn som specificerar innehållet i återhämtningsplaner, resolutionsplaner och koncernresolutionsplaner, de minimikriterier som den behöriga myndigheten ska bedöma när det gäller återhämtningsplaner och koncernåterhämtningsplaner, villkoren för finansiellt stöd inom koncerner, kraven på oberoende värderingsmän, avtalsenligt erkännande av nedskrivnings- och konverteringsbefogenheter, förfarandena och innehållet för anmälningskrav och underrättelse om uppskjutande samt resolutionskollegiernas operativa funktions sätt.

De riktlinjer för förbättring av möjlighet till resolution för institut och resolutionsmyndigheter (*riktlinjer om resolutionsbarhet* eller *riktlinjerna*)³ som Europeiska bankmyndigheten (EBA) publicerade i januari 2022 utgör en central del i Riksgäldens resolutionsbarhetsbedömning. Riktlinjerna anger vilka förutsättningar instituten behöver uppfylla för att anses resolutionsbara inom ett antal olika områden, däribland i värderingshänseende.

Riksgälden publicerade i april 2022 ett dokument som beskriver hur myndigheten kommer att tillämpa riktlinjerna som en integrerad del i resolutionsplaneringsarbetet. Riksgälden har också publicerat en vägledning till instituten om hur riktlinjerna bör tolkas och genomföras.⁴ Detta dokument kompletterar den vägledningen och utgör en del av Riksgäldens samlade vägledning till instituten om resolutionsbarhet.

Enligt punkt 77 i riktlinjerna bör instituten ha kapacitet (inbegripet ledningsinformationssystem och teknisk infrastruktur) att stödja ett snabbt tillhandahållande av värderingsuppgifter på en tillräckligt detaljerad nivå för att göra det möjligt att genomföra värderingar inom en lämplig tidsram. Denna kapacitet anges i kapitlet om ledningsinformationssystem i EBA:s värderingshandbok.⁵

Varken punkt 77 i riktlinjerna eller EBA:s värderingshandbok är dock tillräckligt precis om vad som förväntas av instituten. Denna vägledning avser att ytterligare precisera vad som förväntas av instituten för att de ska anses vara resolutionsbara i värderingshänseende.

Det övergripande målet med vägledningen är att öka förutsättningarna för en effektiv värderingsprocess i samband med resolution. Den utsedda värderaren ska tillräckligt skyndsamt kunna leverera robusta resolutionsvärderingar som Riksgälden kan använda som underlag för beslut i resolutionsfrågor. För att möjliggöra det behöver institut ha beredskap att bistå värderaren i genomförandet av resolutionsvärderingarna och kunna tillhandahålla relevant data och information till Riksgälden och värderaren.

³ EBA/GL/2022/01.

⁴ Se Riksgäldens tillämpning av EBA:s riktlinjer för förbättrad resolutionsbarhet och Vägledning om EBA:s riktlinjer för förbättring av möjlighet till resolution för institut och resolutionsmyndigheter, dnr RGR 2022/24, <https://www.riksgalden.se/sv/var-verksamhet/finansiell-stabilitet/resolution--hantering-av-banker-i-kris/planering-infor-resolution/vagledning-for-resolutionsbarhet/>.

⁵ Se Valuation handbook for resolution purposes – Chapter 10 management information systems, EBA/Rep/2020/10, <https://www.eba.europa.eu/eba-highlights-importance-data-and-information-preparedness-perform-valuation-resolution>.

Riksgälden kommer att bedöma ett instituts resolutionsbarhet i värderingshänseende i enlighet med denna vägledning från och med den 1 januari 2024.

2. Avgränsningar

Vägledningen är avgränsad till de värderingar som behöver göras inför Riksgäldens beslut om resolution och resolutionsåtgärder (även kallade värdering 1 och 2).

Vägledningen riktar sig till de institut som är en resolutionsenhet.

En resolutionsenhet som ingår i en resolutionsgrupp behöver ha kapacitet, eller se till att det finns kapacitet inom resolutionsgruppen, att stödja värderingar av hela resolutionsgruppen. Det är av särskild vikt att det finns intern kapacitet och beredskap för att stödja värderingar av resolutionsenheten och väsentliga dotterföretag. Med väsentliga dotterföretag avses åtminstone dotterföretag som är så kallade större dotterföretag⁶, eller som har ett internt krav på kapitalbas och kvalificerade skulder (internt MREL) som överstiger förlustabsorberingsbeloppet. Resolutionsenheten förväntas utvärdera, och redogöra för Riksgälden, om det därutöver kan finnas dotterföretag inom resolutionsgruppen som kan anses vara väsentliga i värderingshänseende.

Institut som inte ingår i en resolutionsgrupp och som Riksgälden inte planerar att hantera genom resolution vid fallissemang, behöver inte ha kapacitet att stödja resolutionsvärderingar.

⁶ Se 2 kap. 1 § LOR.

3. Förväntningar på institutens kapacitet och beredskap för resolutionsvärderingar

Processen för att ta fram de värderingar som krävs inför besluten om resolution och resolutionsåtgärder omfattar flera steg och institutet kommer att utgöra en central informationskälla för en värderare. Institutet kommer att behöva tillhandahålla data och information och kan även behöva ge en värderare tillgång till interna modeller, system och personal.

I ett faktiskt resolutionsförfarande kommer det att vara upp till värderaren att, utifrån de rättsliga ramarna, bestämma vilken data och information som institutet ska tillhandahålla och i vilken utsträckning värderaren förlitar sig på institutets interna system och modeller för värderingarna. Värderarens valda tillvägagångssätt och begäran av data och information kan bero på faktorer som institutets storlek, legala struktur, komplexitet, verksamhet, funktionalitet i och kvalitet på interna modeller och system.

Värderingsprocessen kommer att behöva genomföras så snabbt som möjligt för att minimera negativa externa faktorer som försvårar genomförandet av resolution. Institutet behöver därför på förhand säkerställa att de har intern beredskap och kapacitet i ledningsinformationssystem och interna modeller att stödja resolutionsvärderingar och kunna tillhandahålla relevant data och information inom rimlig tid.

3.1 Interna modeller

Institutet förväntas säkerställa att interna modeller och system har nödvändig funktionalitet för att kunna användas för resolutionsvärderingar. I detta sammanhang delas modellerna in i två olika typer, interna rapporteringsmodeller respektive interna värderingsmodeller.

1. En värderare behöver kunna förlita sig på institutets interna modeller. Institutet förväntas därför ha interna modeller som är anpassade för att kunna användas för resolutionsvärderingar. Den funktionalitet som behövs i interna modeller beskrivs närmare i bilaga 2.
2. Institutet förväntas ha interna rapporteringsmodeller som möjliggör en uppdatering av samtliga poster på och utanför balansräkningen, enligt vad som framgår av bilaga 2 (avsnitt 2.1).
3. Institutet förväntas ha interna värderingsmodeller för de viktigaste tillgångarna och skulderna på och utanför balansräkningen, enligt vad som framgår av bilaga 2 (avsnitt 2.2). Institutet förväntas utvärdera vilka

ytterligare tillgångar och skulder som bör omfattas av interna värderingsmodeller. Såvitt avser låneportföljen kan institut, som med hänsyn till arten och omfattningen av dess verksamhet och till dess komplexitetsgrad inte är att betrakta som ett stort institut, välja mellan att ha interna värderingsmodeller med nödvändig funktionalitet för värdering av låneportföljen såsom beskrivs i bilaga 2 (avsnitt 2.2.1), eller att ha förmåga att kunna tillhandahålla data över låneportföljen i ett virtuellt datarum enligt förteckningen i bilaga 3 (fiken 3.4.5). För närvarande är Skandinaviska Enskilda Banken AB, Svenska Handelsbanken AB och Swedbank AB, i detta avseende, att betrakta som stora institut som därmed förväntas ha nödvändig funktionalitet i interna värderingsmodeller även för låneportföljen.

3.2 Data och information

Institut förväntas säkerställa att de har fullständig, korrekt och tillförlitlig data och information och att de har intern beredskap och kapacitet i ledningsinformationssystem och interna modeller att kunna uppdatera, sammanställa, aggregera och tillgängliggöra relevant data och information för Riksgälden och en värderare inom rimlig tid.

4. Institut förväntas ha kapacitet att kunna tillhandahålla data och information inom den tid som framgår av bilaga 3.
5. Institut förväntas kartlägga om det utöver den data och information som framgår av bilaga 3, kan finnas data och information som en värderare kan komma att behöva för en robust resolutionsvärdering. Institut förväntas säkerställa att de har kapacitet att tillhandahålla även sådan data och information till värderaren och Riksgälden inom rimlig tid.
6. Institut förväntas säkerställa att åtminstone all data och information som framgår av bilaga 3 finns internt inom institutet och kan tillhandahållas till Riksgälden och en värderare.⁷ Data och information som en värderare förväntas hämta från andra källor, som exempelvis makroekonomiska antaganden och prognoser framtagna av offentlig sektor, marknadspriser och relevanta värderingsmultiplar på jämförbara institut, behöver inte tillhandahållas av institutet.
7. Institut förväntas ha arrangemang på plats för att säkerställa att all relevant data och information vid var tid är fullständig, korrekt och tillförlitlig.

⁷ Förteckningarna i bilaga 3 är framtagna med utgångspunkt i EBA:s så kallade Data Dictionary som finns i en bilaga (Annex 2) till EBA:s värderingshandbok, <https://www.eba.europa.eu/eba-highlights-importance-data-and-information-preparedness-perform-valuation-resolution>.

Relevant data och information behöver därför genomgå regelbunden verifiering och kvalitetssäkring och bör vid var tid vara avstämd mot senast reviderade räkenskaper.

8. Institut förväntas ha kapacitet att kunna sammanställa och aggregera data på olika nivåer och områden. Det innebär exempelvis att instituten förväntas kunna
 - a) sammanställa och aggregera kunddata från olika datakällor inom institutet och länka samman data med unika identifierare
 - b) ta fram resultaträkning och balansräkning för exempelvis resolutionsgruppen, juridiska personer inom resolutionsgruppen, rörelsesegment, tillståndstyper (till exempel bank, försäkring och kapitalförvaltning) och geografiska områden (till exempel land och region)
 - c) ta fram kapitalkravsberäkningar för exempelvis resolutionsgruppen, juridiska personer inom resolutionsgruppen och tillståndstyper. Institut förväntas även kunna aggregera åtminstone riskexponeringsbelopp på relevanta områden som exempelvis produkttyper, rörelsesegment och geografiska områden.
9. Institut förväntas kunna tillhandahålla både historisk och aktuell data och information, som har genomgått interna kontroller enligt punkt 7. Aktuell data och information förväntas kunna tillhandahållas per ett referensdatum som är så nära inpå värderingsdagen⁸ som möjligt.
10. Institut förväntas så långt det är möjligt även kunna uppdatera data per värderingsdagen. Relevant data bör därmed kunna uppdateras per ett datum som inte är ett månadsslut. Institut förväntas åtminstone att per värderingsdagen kunna uppdatera data som framgår av bilaga 2 (punkt 1 i avsnitt 2.1).

⁸ Av artikel 3 i DF 2018/345 framgår att värderingsdagen antingen är en referensdag fastställd av värderaren så nära som möjligt före den dag då Riksgälden förväntas fatta beslut om att försätta ett institut i resolution, eller resolutionstidpunkten om en slutlig värdering görs i efterhand. Resolutionstidpunkten definieras i förordningen i artikel 1 j) som den tidpunkt då beslutet om att försätta en enhet i resolution har antagits.

När det gäller skulder som härrör från derivatkontrakt ska värderingsdagen vara den tidpunkt som fastställs i enlighet med artikel 8 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1401 av den 23 maj 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag med avseende på tekniska tillsynsstandarder för metoder och principer för värdering av skulder som hänför sig till derivat.

11. Institut förväntas kunna tillhandahålla data och information i ett vedertaget format som en värderare kan använda. Exempel på vedertagna format för tillhandahållande av data är Excel, CSV, XBRL och TXT och för tillhandahållande av information, PDF, DOCX och PPTX.
12. Institut förväntas ha kapacitet att kunna tillhandahålla den data och information som framgår av bilaga 3, och annan data och information som bedöms relevant i enlighet med punkt 5, i ett virtuellt datarum som värderaren och Riksgälden kan få tillgång till. Institut förväntas vid behov snabbt kunna upprätta ett virtuellt datarum för detta ändamål.

3.3 Intern styrning och dokumentation

Institut förväntas säkerställa att de har nödvändig intern kapacitet och beredskap för resolutionsvärderingar och att denna kapacitet och beredskap kan upprätthållas innan och under resolution. Institut bör för detta ändamål ha effektiva processer och arrangemang för intern styrning. Institut förväntas ha tydlig, komplett och uppdaterad dokumentation av de interna modeller, system, processer, rutiner och roller som rör förmågan att kunna stödja resolutionsvärderingar.

13. Institut förväntas ha adekvata och effektiva arrangemang för intern styrning. Det innefattar att institutet förväntas ha tydliga och dokumenterade policyer, processer och rutiner för delar som rör institutets förmåga att stödja resolutionsvärderingar, exempelvis för datainsamling och aggregering av data.
14. Institut förväntas ha en tydlig intern ansvarsfördelning för att exempelvis möjliggöra att data och information som framgår av bilaga 3, och annan data och information som bedöms relevant i enlighet med punkt 5, kan tillgängliggöras i rätt tid. Roller och ansvarsfördelning bör utförligt dokumenteras i interna policyer och processer.
15. För att säkerställa koordinering inom institutet och en effektiv kommunikation med Riksgälden och värderaren i samband med resolution, bör institutet utse en person som ansvarar för kontakten med Riksgälden och värderaren i frågor som rör resolutionsvärderingar. Den huvudsakliga kontaktpersonen bör, i likhet med punkt 57 i EBA:s riktlinjer om resolutionsbarhet, vara en erfaren person i företagsledningen på hög nivå.
16. Institut förväntas identifiera nyckelpersonal som en värderare kan behöva ha kontakt med i samband med genomförandet av resolutionsvärderingarna. Institut förväntas ha uppdaterade kontaktuppgifter till sådan nyckelpersonal, och beskrivningar av deras

respektive roller och ansvarsområden, som kan lämnas till Riksgälden och en värderare vid behov.

17. Antaganden och ingångsparametrar med underliggande informationskällor i interna modeller, som har betydelse för att robusta resolutionsvärderingar ska kunna genomföras, behöver vara tillförlitliga och hålla hög kvalitet. För att säkerställa detta förväntas institut regelbundet se över och kvalitetssäkra antaganden, ingångsparametrar och informationskällor.
18. Institut förväntas ha tydlig, komplett och uppdaterad dokumentation, inklusive manualer, för alla interna modeller som är relevanta för resolutionsvärderingar. Dokumentationen bör särskilt innefatta beskrivningar av metodiken, kriterier, kalibrering av modellen, ingångsparametrar, underliggande antaganden, scenarier, datakällor, och institutets processer och rutiner för översyn, kvalitetssäkring, underhåll och drift av respektive modell. Dokumentationen bör även beskriva möjligheten att ändra antaganden och ingångsparametrar och göra andra justeringar (overlays) i modellerna.
19. Relevant dokumentation, såsom exempelvis styrdokument och dokumentation och manualer för interna modeller, system, processer, ansvarsområden och rutiner, förväntas finnas samlad på ett organiserat och lättillgängligt sätt hos institutet och ska vid behov kunna lämnas till Riksgälden och en värderare inom rimlig tid.

3.4 Självutvärderingar och tester

Institut förväntas granska och utvärdera sin förmåga att bidra till resolutionsvärderingar med utgångspunkt i denna vägledning. Institut förväntas även testa sin förmåga genom övningar (dry-runs).

20. På Riksgäldens begäran förväntas institut göra självutvärderingar av sin förmåga att bidra till resolutionsvärderingar med utgångspunkt i denna vägledning. En resolutionsenhet som ingår i en resolutionsgrupp bör utvärdera förmågan att bidra till resolutionsvärderingar av hela resolutionsgruppen.
21. På Riksgäldens begäran förväntas institut organisera övningar för att testa sin förmåga att bidra till resolutionsvärderingar i enlighet med punkt 76 i EBA:s riktlinjer om resolutionsbarhet. Institut bör särskilt testa sin förmåga under stressade scenarier definierade av Riksgälden. Institut bör bland

annat testa sin kapacitet att snabbt kunna upprätta ett virtuellt datarum och ladda upp relevant data och information.⁹

22. På Riksgäldens begäran förväntas institut tillhandahålla den information som Riksgälden behöver för bedömningen av institutets resolutionsbarhet i värderingshänseende. Det inbegriper bland annat utförlig information om institutets självvärderingar och övningar, eventuella identifierade brister och pågående eller planerade åtgärder för att förbättra institutets förmåga att bidra till resolutionsvärderingar. Riksgälden kan också begära att få ta del av relevanta interna och externa revisionsrapporter, eller annan dokumentation som avhandlar institutets interna beredskap och kapacitet i ledningsinformationssystem och interna modeller.

⁹ Om ett institut inte kan upprätta ett virtuellt datarum inom en kort tidsram vid behov, kan institutet behöva ha ett permanent virtuellt datarum på plats.

Bilaga 1: Resolutionsvärderingar

Enligt 7 kap. 1 § LOR ska Riksgälden, innan myndigheten fattar beslut om resolution och resolutionsåtgärder, uppdra åt en oberoende värderare att göra en rättvis, väl avvägd och realistisk värdering av institutets tillgångar och förpliktelser. Av DF 2018/345 framgår att det i praktiken är två värderingar som ska göras innan resolutionsmyndigheten fattar beslut. Först ska en värdering göras för att bedöma om villkoren för resolution har uppfyllts (*värdering 1*), och därefter ska ytterligare en värdering göras som ska utgöra underlag för beslutet att tillämpa ett eller flera resolutionsverktyg (*värdering 2*).

För att värdering 1 och 2 ska betraktas som slutliga ska värderingarna uppfylla de krav som anges i 7 kap. LOR och de kriterier som fastställs i DF 2018/345. Om värderingarna inte uppfyller kraven i 7 kap. LOR ska de betraktas som preliminära. Riksgälden kan fatta beslut om resolution och resolutionsåtgärder baserat på preliminära värderingar genomförda av Riksgälden.¹⁰ En preliminär värdering 2 ska inkludera en buffert som syftar till att täcka eventuella ytterligare förluster.

Efter att samtliga resolutionsåtgärder har vidtagits ska, enligt 7 kap. 10 § LOR, ytterligare en oberoende värdering göras för att avgöra huruvida det ekonomiska utfallet för ägare, borgenärer och insättningsgarantisystemet skulle ha blivit bättre om institutet istället för att försättas i resolution hade försatts i konkurs eller likvidation (*värdering 3*). Värderingen avgör om principen i 1 kap. 8 § LOR har uppfyllts, dvs. principen att det ekonomiska utfallet för ägare, borgenärer och insättningsgarantisystemet inte ska bli sämre vid resolution än vid konkurs eller likvidation (*NCWO-principen*¹¹). Om NCWO-principen inte har uppfyllts och någon ägare, borgenär eller insättningsgarantisystemet har kommit sämre ut vid resolution har de enligt 23 kap. 8 § LOR rätt till ersättning ur resolutionsreserven för mellanskillnaden.

Värderingarna beskrivs närmare nedan och i EBA:s värderingshandbok.¹²

¹⁰ Som framgår av rapporten Tillämpning av skuldnedskrivningsverktyget, tar Riksgälden höjd för att det endast finns en preliminär värdering 2 på plats när beslut om resolutionsåtgärder ska fattas. Se Tillämpning av skuldnedskrivningsverktyget, dnr RGR 2022/327, <https://www.riksgalden.se/sv/var-verksamhet/finansiell-stabilitet/resolution---hantering-av-banker-i-kris/planering-infor-resolution/vagledning-for-resolutionsbarhet/>.

¹¹ No-creditor-worse-off-principen.

¹² Se Handbook on valuation for purposes of resolution, <https://www.eba.europa.eu/eba-publishes-handbook-on-valuation-for-purposes-of-resolution>.

1.1 Värdering inför beslut om resolution (värdering 1)

Värdering 1 ska baseras på rättvisa och realistiska antaganden och överensstämma med tillämpliga redovisningsstandarder och tillsynsregler.¹³ Värderaren har dock möjlighet att avvika från de antaganden som har gjorts av institutets ledning och som ligger till grund för institutets finansiella rapporter. Värdering 1 syftar främst till att fastställa om institutets tillgångar överstiger skulderna, dvs. om institutet är balansräkningssolvent eller inte, och att utgöra underlag i bedömningen av om institutet uppfyller villkoren för auktorisation som bank eller kreditmarknadsföretag, inklusive tillämpliga kapitalkrav.

1.2 Värdering inför beslut om resolutionsåtgärder (värdering 2)

Värdering 2 ska beakta de resolutionsåtgärder som resolutionsmyndigheten överväger att vidta, och bedöma effekten på värderingen av varje resolutionsåtgärd.¹⁴ En värderare kan därmed behöva ta fram flera olika värderingar för att beakta olika potentiella resolutionsåtgärder. Värdering 2 kan också för vissa resolutionsverktyg, eller kombinationer av verktyg, innebära att olika delvärderingar behöver göras.

Vid tillämpning av skuldnedskrivningsverktyget görs både en värdering av institutets tillgångar och skulder, i syfte att fastställa förlusterna, och en värdering av aktierna för att uppskatta aktievärdet efter konvertering. Den senare beräkningen ligger till grund för fastställandet av konverteringskurserna som används vid konverteringen av skulder till aktier.

Värdering 2 ska baseras på rättvisa, väl avvägda och realistiska antaganden. Värderingen syftar till att uppskatta det ekonomiska, snarare än det bokförda, värdet av tillgångar och skulder, affärsverksamheter eller enheten som helhet. Till skillnad från värdering 1 kan värdering 2 avvika från tillämpliga redovisningsregler.

Av DF 2018/345 framgår att det finns två värderingsgrunder för värdering 2: så kallat hållvärde respektive avyttringsvärde. En värderare ska välja värderingsgrund baserat på de resolutionsåtgärder som Riksgälden överväger att vidta.¹⁵

¹³ Artikel 7 i DF 2018/345.

¹⁴ Artikel 10.1 i DF 2018/345.

¹⁵ Artikel 11.1 i DF 2018/345.

Om resolutionsåtgärderna syftar till att institutet ska behålla tillgångar och skulder och fortleva efter att resolutionsåtgärden har vidtagits (såsom vid tillämpning av skuldnedskrivningsverktyget), ska värderaren använda hållvärdet som värderingsgrund.¹⁶ I uppskattningen av hållvärdet kan värderaren, om det anses vara rättvist, väl avvägt och realistiskt, anta en normalisering av marknadsförhållanden.

Om resolutionsåtgärden däremot innebär en överföring av tillgångar till en tillgångsförvaltningsenhet eller till ett broinstitut, eller om försäljningsverktyget tillämpas, får värderaren enligt artikel 11.4 i DF 2018/345 inte använda hållvärdet utan ska då istället använda avyttringsvärdet som värderingsgrund. Avyttringsvärdet ska beakta rådande marknadsförhållanden. Vid fastställandet av avyttringsvärdet får hänsyn tas till rimliga förväntningar om franchisevärde.¹⁷

Värdering 2 ska, enligt 7 kap. 5 § LOR, även innehålla en uppskattning av det ekonomiska utfallet för ägare och borgenärer om institutet istället hade försatts i konkurs eller likvidation vid tidpunkten för resolutionsbeslutet (*NCWO-uppskattning*). Syftet med NCWO-uppskattningen är att minska risken för att Riksgälden vidtar resolutionsåtgärder som innebär att ägare och borgenärer får ett sämre ekonomiskt utfall än de skulle ha fått om institutet hade hanterats genom normala insolvensförfaranden.

1.3 Värdering efter vidtagande av resolutionsåtgärder (värdering 3)

Värdering 3 ska enligt 7 kap. 10 § LOR fastställa

1. vilket ekonomiskt utfall ägare och borgenärer skulle ha fått vid konkurs eller likvidation
2. vilket ekonomiskt utfall ägare och borgenärer faktiskt har fått vid resolution
3. skillnaden mellan de ekonomiska utfallen i punkterna 1 och 2.

Metoden för genomförandet av värdering 3 preciseras närmare i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/344.¹⁸

¹⁶ Artikel 11.4 i DF 2018/345.

¹⁷ Franchisevärde definieras i artikel 1 g) i DF 2018/345.

¹⁸ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/344 av den 14 november 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU vad gäller tekniska tillsynsstandarder som specificerar kriterier för metoder för värdering av skillnader i behandling i samband med resolution.

Bilaga 2: Interna modeller

Institut förväntas säkerställa att de har interna modeller som kan användas för resolutionsvärderingar. Institut har vanligtvis ett flertal interna modeller och system som exempelvis används för att uppskatta bokföringsvärden, risktal och kapitalbehov. Vissa av institutens befintliga modeller syftar till att uppskatta verkliga värden i enlighet med tillämpliga redovisningsregler. Det är dock inte nödvändigtvis tillräckligt för resolutionsvärderingar.

För att en värderare ska kunna förlita sig på ett instituts interna modeller behöver modellerna vara anpassade för resolutionsvärderingar. Det innebär bland annat att modellerna behöver ha funktionalitet för att uppskatta bokföringsvärden och ekonomiska värden, och presentera bästa punktskattningar av värdet och värdeintervall, för poster på och utanför balansräkningen. Modellerna behöver vara tillräckligt flexibla och dynamiska så att en värderare har möjlighet att ändra antaganden och ingångsparametrar eller göra andra justeringar (overlays). Modellerna behöver även ha funktionalitet för att stödja scenario- och känslighetsanalyser.

Institut förväntas utvärdera om deras befintliga modeller har den funktionalitet som behövs för resolutionsvärderingar. Om modellerna inte har denna funktionalitet bör instituten utvärdera om det är lämpligt att utveckla befintliga modeller så att de har nödvändig funktionalitet eller om nya modeller bör tas fram för detta ändamål.

Två olika typer av modeller är relevanta för genomförandet av de värderingar som ligger till grund för Riksgäldens beslut om resolution och resolutionsåtgärder, det vill säga värdering 1 och 2. Modellerna benämns här interna rapporteringsmodeller respektive interna värderingsmodeller. Interna rapporteringsmodeller är relevanta för både värdering 1 och 2 medan interna värderingsmodeller används för värdering 2.

2.1 Interna rapporteringsmodeller

Med interna rapporteringsmodeller avses interna system som möjliggör en uppdatering av samtliga poster på och utanför balansräkningen, och som kan tillhandahålla uppdaterad kapitaltäcknings- och likviditetsinformation. Modellerna behöver vara tillräckligt flexibla för att kunna hantera justeringar eller ändrade ingångsparametrar och antaganden av en värderare.

För att en värderare ska kunna förlita sig på institutets interna rapporteringsmodeller i genomförandet av värdering 1 och 2, behöver modellerna, i tillägg till beskrivningen i stycket ovan, åtminstone ha funktionalitet för att kunna

1. uppdatera bokföringsvärden i enlighet med tillämpliga redovisningsregler. Alla värden, både på och utanför balansräkningen, bör kunna uppdateras per ett månadsskifte. Vissa poster bör dock även kunna uppdateras per ett referensdatum som inte är ett månadsskifte. Det gäller åtminstone
 - a) inlåning från allmänheten
 - b) poster i likviditetsportföljen, som till exempel kassa och tillgodohavanden hos centralbanker eller andra institut, obligationer och övriga värdepapper
 - c) derivatinstrument, inklusive nettopositioner mot varje enskild motpart
 - d) väsentliga kortfristiga tillgångar och skulder
 - e) andra poster där marknadsvärdet eller den underliggande positionen kan förändras väsentligt under en månad.
2. ta fram uppdaterade balansräkningar baserat på bokförda värden för exempelvis resolutionsgruppen, juridiska personer inom resolutionsgruppen, rörelsesegment, tillståndstyper och geografiska områden.
3. ta fram uppdaterade balansräkningar baserat på ekonomiska värden (*resolutionsbalansräkning*), med beaktande av värden framtagna av interna värderingsmodeller, för exempelvis resolutionsgruppen, juridiska personer inom resolutionsgruppen, rörelsesegment, tillståndstyper och geografiska områden.
4. uppdatera information om kapitaltäckning baserat på uppdaterade balansräkningar, enligt punkterna 2 och 3. Modellerna förväntas exempelvis kunna visa kapitalbas, exponeringsbelopp, riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav. Modellerna förväntas även kunna användas för scenario- och känslighetsanalyser för relevanta nyckeltal.
5. uppdatera likviditetsmått baserat på uppdaterade balansräkningar, enligt punkterna 2 och 3. Modellerna förväntas exempelvis kunna visa likviditetstäckningsgrad (LCR) och stabil nettofinansieringskvot (NSFR). Modellerna förväntas även kunna användas för scenario- och känslighetsanalyser för relevanta nyckeltal.

2.2 Interna värderingsmodeller

Med interna värderingsmodeller avses interna system som kan tillhandahålla robusta och högkvalitativa uppskattningar av värdet per värderingsdagen på institutets viktigaste tillgångar och skulder, på och utanför balansräkningen, som kan användas i värdering 2. Modellerna behöver kunna uppskatta ekonomiska värden, så kallade håll- respektive avyttringsvärden, i enlighet med DF 2018/345. Håll- och avyttringsvärden kan innebära avsteg från redovisningsregler och avvika från bokföringsvärden, även om bokföringsvärdena är till så kallat verkligt värde.

Institut förväntas utvärdera vilka poster på och utanför balansräkningen som bör omfattas av interna värderingsmodeller. I utvärderingen ska institutet särskilt beakta poster som har en betydande inverkan på den samlade värderingen, och poster som det kan antas vara komplext för en värderare att värdera inom en kort tid. Institut bör åtminstone säkerställa att de har interna värderingsmodeller för

- a) låneportföljer¹⁹
- b) komplexa, och/eller helt eller delvis illikvida, derivat eller andra finansiella instrument där det inte finns ett noterat pris på en aktiv marknad
- c) väsentliga innehav, i exempelvis fastigheter, dotterbolag och finansiella investeringar, där det inte finns ett noterat pris på en aktiv marknad.

För att kunna ta fram relevanta uppskattningar av värden som kan användas i värdering 2 behöver modellen kunna tillämpa en lämplig värderingsmetod för den specifika posten som ska värderas. Modellen behöver vara tillräckligt flexibel så att uppskattningar av värden kan tas fram enligt olika scenarier och antaganden och, i lämpliga fall, även enligt olika värderingsmetoder. Modellen behöver ha kapacitet att kunna göra scenario- och känslighetsanalyser, och behöver vara strukturerad på ett sådant sätt att en värderare kan förstå den metod och de antaganden som har tillämpats.

Interna värderingsmodeller förväntas kunna sammanställa och presentera utfallet av värderingarna, inklusive annan relevant information, som en värderare behöver för resolutionsvärderingen. Modellerna bör åtminstone under olika scenarier kunna presentera

¹⁹ Ett institut som, i enlighet med punkt 3 i avsnitt 3.1, väljer att istället säkerställa förmåga att kunna tillhandahålla en dataförteckning över låneportföljen behöver inte ha interna värderingsmodeller för värdering av låneportföljen.

1. en bästa punktskattning av värdet och värdeintervall på kontrakts- och portföljnivå
2. en specifikation av bästa punktskattningar av värdet och värdeintervall för olika områden som exempelvis relevanta rörelsesegment, produkttyper, tillståndstyper och geografiska områden
3. en översikt över de förväntade framtida kassaflödena för respektive tillgång eller skuld, på kontrakts- och portföljnivå
4. en översikt över alla antaganden som har tillämpats i modellen under respektive scenario
5. utfall av scenario- och känslighetsanalyser.

Utöver informationen i punkterna ovan förväntas institutet även tillhandahålla modelldokumentation som tydligt beskriver den metod som har tillämpats – och annan relevant information som en värderare kan antas behöva för att validera modellen och bedöma rimligheten i uppskattade värden och underliggande antaganden och parametrar.

2.2.1 Interna värderingsmodeller för värdering av låneportföljer²⁰

Institut förväntas säkerställa att de har interna värderingsmodeller som kan uppskatta ekonomiska värden av låneportföljen, som kan användas i värdering 2.

Modellerna förväntas ha funktionalitet för att kunna tillämpa en diskonterad kassaflödesmetod (*DCF-metod*) i värderingen, i enlighet med DF 2018/345. DCF-metoden för värderingar i resolutionssammanhang beskrivs närmare i EBA:s värderingshandbok.

Den interna värderingsmodellen förväntas även ha funktionalitet för att kunna värdera enskilda lån separat som sedan kan aggregeras till ett portföljvärde (en så kallad bottom-up-metod).

I enlighet med vad som framgår av avsnitt 2.2 förväntas interna värderingsmodeller kunna tillhandahålla bästa punktskattningar av värdet, och värdeintervall, på kontrakts- och portföljnivå under olika scenarier och

²⁰ Detta avsnitt är endast tillämpligt för de institut som i enlighet med punkt 3 i avsnitt 3.1 förväntas, eller har valt att, säkerställa att de har interna värderingsmodeller för värdering av låneportföljen.

antaganden. Modellen ska även kunna uppdatera värden baserat på antaganden och justeringar från värderaren.

Modellen förväntas kunna presentera en översikt över utfallet av värderingen, inklusive annan relevant information, som gör det möjligt för värderaren att bedöma rimligheten i antaganden och i de uppskattade värden som värderingen har resulterat i. En sådan översikt bör åtminstone innehålla, men inte begränsas till,

1. en översikt över det bokförda värdet och det, av den interna värderingsmodellen, uppskattade ekonomiska värdet (bästa punktskattning av värdet och värdeintervall) för olika delar av portföljen. Exempelvis baserat på belåningsgrad (LTV), sannolikheten för fallissemang (PD), ursprunglig och aktuell riskklassning, ränta, produkttyp, typ av säkerhet, kategori av förfallna lån och om relevant, geografiska områden
2. förväntade framtida kassaflöden för enskilda lån eller portföljer av lån
3. förväntad framtida utveckling av viktiga antaganden i värderingen, exempelvis avseende förskottsbetalningar, vägda genomsnittsräntor, och relevanta kostnader kopplade till lånen (risk-, finansierings- och administrativa kostnader)
4. en översikt över alla antaganden som har tillämpats i modellen under respektive scenario
5. utfall av scenario- och känslighetsanalyser.

Institut förväntas även kunna tillhandahålla modelldokumentation och annan relevant information som en värderare kan antas behöva. Det kan exempelvis innefatta information om

- a) historiska betalningsuppgifter
- b) historiska fallissemang för portföljen
- c) historiska förlustnivåer på fallerade exponeringar eller återvinningsgrad för nödlidande exponeringar
- d) säkerheter
- e) exponeringar med anstånd (forbearance).